
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:1

Miljödag i Svenska kyrkans församlingar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:1. Motionären vill uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en miljödag för Svensk kyrkans församlingar. Då utskottet konstaterar att det redan finns ett antal miljödagar inom kyrkan och flera lokala och nationella initiativ kring skräpplockning föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:1.

Motionens förslag

Motion 2015:1 av Lars-Ivar Ericson, Miljödag i Svenska kyrkans församlingar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en miljödag i Svenska kyrkans församlingar.

Bakgrund

Miljö och skapelsedagar

Idag har midsommardagen temat Skapelsen i Svenska kyrkans evangeliebok. Då uppmärksammas oftast frågor kring miljö och hållbarhet i samband med gudstjänsten. Det finns även ett internationellt ekumeniskt initiativ inom ECEN, European Christian Environmental Network som handlar om att göra tiden 1 september till 4 oktober till Skapelsetid. Det har funnits under ett tiotal år och gjordes till ett gemensamt beslut i Sibiu på det tredje Europeiska Ekumeniska Mötet att fira Skapelsetid. Sveriges kristna råd har tagit fram ett liturgiskt material för detta. Materialet finns här: www.skr.org/verksamheter/verksamhetsomraden/boneperiod-for-skapelsens-bevarande/

Den 1 september har i den ortodoxa kyrkan blivit en miljödag då den ekumeniska patriarken brukar göra ett uttalande. Den 4 oktober firas Franciskusdagen i katolska kyrkan då frågor rörande skapelsen uppmärksammas i samband med firandet av helgonet Franciskus av Assisi. Den andra söndagen i oktober är Tacksägelsedagen i den Lutherska kyrkofamiljen.

Organisationer och initiativ

Sedan 1962 finns initiativet Håll Sverige rent. Det började som en kampanj initierad av Svenska naturskyddsföreningen och är idag en stiftelse grundad av Naturvårdsverket och AB Svenska Returpack. Håll Sverige rent samverkar med flera olika

aktörer för att uppmärksamma nedskräpningen, jobba förebyggande och arrangera skräpplockardagar.

Ett annat initiativ är Städa Sverige som är en ideell organisation inom ramen för idrottsrörelsen som i samarbete med kommuner och lokala idrottsklubbar städar Sverige samtidigt som de finansierar idrotten lokalt. De har funnits i 20 år och är verksamma i hela Sverige. Deras mest uppmärksammade kampanj är skräpplockning längs Sveriges vägar i samarbete med näringslivet och Trafikverket.

Nedskräpning i Sverige

Problemet med nedskräpning rymmer hela hållbarhetsbegreppet. Skräpet påverkar miljön genom läckage av farliga ämnen, genom att både djur och människor skadas av skräp och genom att det är fult och störande. Det påverkar vår ekonomi genom att det kostar att städa upp. Och det påverkar sociala aspekter genom att nedskräpade miljöer lätt blir otrygga och vandaliserade miljöer.

Stiftelsen Håll Sverige Rent skriver i sin *Skräpprapport 2015* att nedskräpningen är ett problem som ökar. I rapporten fastslår de att det är troligt att det finns ett samband mellan nedskräpningen och den ökande konsumtionen i samhället. Även det faktum att det finns fler snabbmatsrestauranger och caféer ger en ökad nedskräpning, enligt rapporten.

Skräp finns där människor finns. Fler människor innebär mer skräp. I stadsmiljöer är det cigarettfimpar och snus som dominerar skräpet före plast och papper från caféer och restauranger. Skräp finns även runt om i landet, längs vägar, rastplatser och andra mötesplatser.

Djur kan också skadas och dö genom att trassla in sig i eller missta plast för föda. När djur äter skräp istället för mat blockeras mage och tarmar och djuren hindras i sin tillväxt eller förgiftas och kan till och med svälta ihjäl. Till exempel är aluminiumsplitter i ensilage en stor fara för kor då slängda aluminiumburkar i diken eller vid åkermark strimlas sönder vid skörd och hamnar i fodret.

Utskottets överväganden

<p>Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:1.</p>
--

Utskottet konstaterar att miljöfrågan är viktig och att Svenska kyrkan redan uppmärksammar den på flera sätt. Genom Midsommardagens skapelsetema och de ekumeniska miljödagarna finns flera tillfällen för Svenska kyrkans församlingar att lyfta ram miljöarbetet, både i gudstjänster och i aktiviteter. För de församlingar som är miljödiplomerade finns fler tillfällen. Vidare konstaterar utskottet att det lokalt och nationellt finns upparbetade initiativ kring nedskräpning med skräpplockardagar och att församlingar i första hand bör samarbeta med dessa i stället för att Svenska kyrkan utvecklar en egen dag för detta. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Marie Nielsén, ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Marie Nielsén, ordförande, Sofia Rosenquist, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Niklas Grahn, Katarina Glas, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Elisabeth Rydström, Niklas Larsson, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Stefan Grundberg, Camilla Persson, Evy Annér, Nasrin Sjögren, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Stig Eriksson, Anders Ahl, Ylva Wahlström, Karin Janfalk och Styrbjörn Granquist.

Biskoparna Fredrik Modéus och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.